

«СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ: ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ПАРТІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Український націоналізм не є випадковим чи вузьким явищем, яке обслуговує окремі партії чи прошарки суспільства, а є власне потужною суспільнотворчою ідеологією державотворення. Без цього побудувати Державу в принципі неможливо. Жодному народу це ще не вдалося; я не думаю, що українці будуть першими. Наші лідери пробували це робити 23 роки, проте успіхів вони не досягли.

Постановка проблеми: щоб нормально існувати, нація не може обійтись без націоналізму, без своєї філософії буття. Націоналізм пропонує цю філософію і не придумує її, а зчитує з історичного досвіду народу.

Метою цього завдання є огляд подій та ідей українського націоналістичного руху та політичних партій.

Предметом завдання є українські націоналісти та політичні організації. Український націоналізм – політична ідеологія, а також громадсько-політичний рух, що ставить на меті створення і розвиток української самостійної національної держави та/або захист національної самобутності. Націоналізм вимагає в першу чергу національної самосвідомості, усвідомлення національної спільності групи людей. [1]

Об'єктом цього завдання є сучасний український націоналізм: ідеологічні засади та партійні організації. 5 червня 2012 року у першому читанні 234 голосами «за» було прийнято закон Колесніченка-Ківалова. Він безпосередньо утискав українську мову, надаючи привілеї російській. Внаслідок цього відбулись акції протесту проти цього закону.

Після революції 2013–2014 року відбувся підйом ідей націоналізму в суспільстві. Цьому сприяли постреволуційний хаос у політиці, анексія Криму, окупація Донбасу, повернення до влади олігархів, зростання криміногенної ситуації. 16 березня 2017 року українські націоналістичні сили підписали «Національний Маніфест», консолідувавши свої сили у боротьбі за владу. До підписання долучилися партії «Національний Корпус», ВО «Свобода», «Правий Сектор», ОУН, КУН, С14. Серед пунктів «Національного Маніфесту» традиційно націоналістичні політичні вимоги: повернення ядерного статусу, закріплення права на вільне володіння зброєю, визнання РФ – країною-агресором і розрвання дипломатичних зв'язків, ліквідувати олігархію, запровадити українську мову як єдину державну, сприяти утворенню єдиної помісної церкви з центром у Києві, заборонити торгівлю землею сільськогосподарського призначення тощо. Однією з важливих основ розвитку кожної держави, звичайно, є ідеологія. В свою чергу, ідеологія – сукупність ідей, гасел та концепцій. Сьогодні ідеологія стала ключовим елементом організації суспільного й політичного життя. Політичне життя в сучасному суспільстві не мислимо без партій. Партії надають йому динаміки, оскільки вони є ареною змагання політичних курсів, ідей, які виражають інтереси різних суспільних груп. Знання про партії як суспільний інститут, їх місце і роль у суспільно-політичному житті мають не лише теоретичне, а й практичне значення.

Політична ідеологія – це те, що декларується і прописується у програмних документах партії, а оскільки ідеологію використовують як засіб єднання членів партії, то необхідно детально аналізувати законодавчу роботу кожної політичної сили загалом та окремо її представників. Політична партія – особлива громадська організація (об'єднання), яка прагне досягти мети, загальної для її членів шляхом отримання і здійснення політичної влади. Інструментом партії є оволодіння політичною владою в державі або взяти в ній участь через своїх представників в органах державної влади та місцевого самоврядування. У демократичних країнах політичні партії керуються інтересами своїх виборців. В Україні політична партія – це зареєстроване згідно з Законом України «Про політичні партії в Україні» добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах. Україна має багатопартійну систему, і на 18 січня 2017 року в Україні офіційно зареєстровані 352 політичні партії. [1] На виборах до Верховної Ради у 2012 році брали участь 87 політичних партій, 9 з яких стали парламентськими.

Всеукраїнське об'єднання «Свобода» – українська партія, зареєстрована в 1995 році, однак діяла з 1991 року. До лютого 2004 року мала назву «Соціал-Національна партія України». Лідер партії – Олег Тягнибок.

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» – українська політична партія, яку очолює Юлія Тимошенко, колишній прем'єр-міністр України. Партію вперше представлено у Верховній раді 2002 року, з 2008-го вона є членом наглядової ради Європейської народної партії. [7]

«Народний фронт» – політична партія, створена Арсенієм Яценюком і Олександром Турчиновим у 2014 році. До створення партії багато членів партії, зокрема Арсеній Яценюк, Олександр Турчинов, Людмила Денісова та інші, були членами партії ВО «Батьківщина». Партія була зареєстрована Мін'юстом України 31 березня 2014 року. Свій перший з'їзд «Народний фронт» провів 10 вересня 2014. На цьому з'їзді Яценюк був обраний головою політради партії, тоді як Турчинов очолює центральний штаб. У січні 2018 року на з'їзді партії буде вибрано кандидата на вибори Президента України 2019.

Політична партія «Опозиційний блок» – політична сила, яка утворилася шляхом об'єднання шістьох політичних партій для участі у позачергових виборах до Верховної ради України. Є прямим нащадком «Партії регіонів». [3]

До Опозиційного блоку увійшли: «Партія розвитку України», партія «Центр» (керівник – Вадим Рабінович), «Нова політика», «Державний нейтралітет», «Україна – Вперед!» і «Трудова Україна». [6] До блоку долучилися лідери та учасники колишньої Партії регіонів, яка після Євромайдану вже не виступала окремою політичною силою та не висувалась до парламенту 2014 року. [3] У 2018 році у партії відбувся розкол. Фракція складається з двох великих груп. Одна частина орієнтується на олігарха Ріната Ахметова, інша – на олігарха Дмитра Фірташа та экс-главу АП Сергія Львовичкіна. 20 листопада 2018 року Юрія Бойка та Сергія Львовичкіна виключили зі складу фракції «Опозиційний блок». Новим очільником фракції став Вадим Новинський.

Блок Петра Порошенка «Солідарність» – українська політична партія, зареєстрована 5 травня 2000. До 2014 мала назву «Солідарність», з 2014 – «Блок Петра Порошенка». Лідером партії є Петро Порошенко.

Через високу чисельність політичні партії нечасто мають шанс отримати владу поодиночі, тому раніше вони утворювали блоки для участі в виборах. 17 листопада 2011 року український парламент схвалив закон про вибори, що заборонив участь блоків політичних партій на парламентських виборах. Довіра українського суспільства до політичних партій стабільно низька [2]. Для сучасних українських партій цивілізаційні та геостратегічні орієнтації грають важливішу роль, ніж економічні та соціально-політичні програми, що зумовило появу чіткого поділу партій на проросійської та прозахідної (проєвропейської) спрямованості [3].

Отже, ідеологія стає інструментом боротьби за державну владу в суспільстві. Ідеологія в політичних процесах посідає визначальне місце, оскільки, кожен політичний рух, група, навіть держава прагнуть мати політичну оцінку дійсності в теоретичній формі, програму політичного розвитку на перспективу.

Література

1. Вікіпедія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D0%BE%D0%B1%27%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%C2%AB%D0%91%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0%C2%BB
2. Вікіпедія Всеукраїнське об'єднання «Свобода» https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D0%BE%D0%B1%27%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%C2%AB%D0%A1%D0%B2%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D0%B0%C2%BB#2017
3. Вікіпедія Політична партія «Опозиційний блок» https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D1%8F_%C2%A%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BA%C2%BB
4. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
5. Требін М. Партія політична // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – с.543 ISBN 978-966-611-818-2. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D1%8F
6. Лісовий В. Націоналізм український // Філософський енциклопедичний словник
7. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%BC
8. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика
9. <http://osvita.ua/vnz/reports/politolog/17527/>